Gemeente Wassenaar

Informatiebrief aan de Raad

Zaaknummer:	Z/22/065805/
Documentnummer:	306393
Datum:	14 juni 2022/verzonden 17 juni 2022
Onderwerp:	Dashboard Wmo 2022 nr. 1
Bijlage(n):	1. Dashboard Wmo 2022 nr. 1 2. Overzicht voortgang kostenbesparende maatregelen Wmo

Geachte Raad,

In 2021 is door de raad de nota *Kostenbesparende maatregelen Wmo* vastgesteld. De maatregelen richten zich vooral op een zorgvuldigere uitvoering van de Wmo, waarmee de kosten kunnen worden getemperd.

De maatregelen zijn erop gericht de stijging van kosten voor Wmo af te zwakken. De Wmo is een open einde regeling met schaarse middelen, waardoor de focus moet blijven liggen op mensen die het echt nodig hebben en de juiste zorg blijven ontvangen. Via de kostenbesparende maatregelen zijn de routes bepaald waarlangs er meer grip op de kosten mogelijk is.

De kostenstijgingen in de Wmo zijn onderhevig aan meerdere invloeden. De coronapandemie zorgde ervoor dat er fluctuaties zijn ontstaan in de zorgvraag. Inwoners hebben door de pandemie de zorgvraag uitgesteld, maar de voorspelling is dat hierdoor de zorgvraag kan toenemen door gezondheidsachteruitgang van de inwoners.

Verder hebben we in 2020 en 2021 een forse prijsstijging gehad bij de materiële voorzieningen, zoals rolstoelen, scootmobielen en woningaanpassingen. De prijzen van de dienstverlening zijn hoger geworden door de cao-ontwikkelingen waardoor er rekening gehouden moet worden met extra tariefindexeringen.

Daarnaast heeft de overheid de Wmo opengesteld voor een nieuwe doelgroep uit de GGZ-instellingen. Het beleid is dat zoveel mogelijk mensen met onder andere een GGZ-achtergrond in de wijk blijven wonen en met ambulante begeleiding worden ondersteund. Op kort termijn gaat de gemeente meer activiteiten voor deze doelgroep organiseren.

In Wassenaar neemt elk jaar het aantal ouderen van 65 jaar en ouder met enkele tientallen toe. Met de toenemende vergrijzing neemt zowel het aantal Wmo-aanvragen toe, als de complexiteit van de zorgbehoefte. Voorbeelden hiervan zijn de groei van het aantal oudere inwoners met dementie, de toename van het aantal toewijzingen voor woonvoorzieningen en het aantal toewijzingen begeleiding en dagbesteding.

De vergrijzing en de andere ontwikkelingen zorgen voor een autonome kostenstijging. Door deze autonome ontwikkelingen is het slechts mogelijk de kosten te temperen.

Dashboard Wmo

Met het aanbieden van het dashboard wordt uitvoering gegeven aan het collegebesluit de raad beter te informeren over de kostenstijging in de Wmo. In dit besluit is vastgesteld dat het dashboard sociaal domein (Wmo en Jeugd) ter informatie aan de raad wordt aangeboden bij de jaarrekening en de begroting.

Dit dashboard Wmo is in deze vorm een van de eerste in een reeks. Pas in de loop van meerdere metingen zullen de effecten van de kostenbesparende maatregelen in de cijfers zichtbaar kunnen worden. Maar ook nu al zijn er duidelijke trends te zien.

Sinds 2019 zijn de totale kosten in de Wmo sterk gestegen. De voornaamste oorzaak is dat vanaf 2019 de lage Wmo eigen bijdrage, het zogenaamde abonnementstarief, is ingevoerd. Iedereen die in aanmerking komt voor de Wmo kan voor een gering bedrag van €19 euro per maand een Wmo-maatwerkvoorziening ontvangen. Hierdoor is het doen van een Wmo-aanvraag aantrekkelijker geworden. De substantiële kostenstijging in de Wmo is landelijk zichtbaar, zo ook in Wassenaar.

Stijging kosten huishoudelijke ondersteuning

De grootste kostenstijging is te zien bij de huishoudelijke ondersteuning. Ten opzichte van 2019 zijn de totale kosten voor huishoudelijke ondersteuning met €600.000 gestegen. Deze stijgende trend is jaarlijks zichtbaar. Zo zijn in 2021 de kosten voor huishoudelijke ondersteuning met bijna ca. €200.000 gestegen ten opzichte van 2020.

Fluctuerende kosten

Al met al is de totale Wmo kostenstijging in 2021 ca. €100.000 ten opzichte van 2020. Dit is een relatief lichte stijging van de totale kosten in vergelijking met voorgaande jaren. De lichtere stijging wordt vooral veroorzaakt door de dalende kosten voor woningaanpassingen en de vervoersvoorzieningen. Deze daling is mogelijk een consequentie van de coronapandemie, volgende dashboards kunnen daar meer duidelijkheid over geven.

De kosten voor woningaanpassingen zijn incidentele kostenposten en kunnen jaarlijks sterk fluctueren. De kosten voor huishoudelijke ondersteuning zijn structureel van aard en stijgen door een toename van het aantal cliënten.

Doordat de kosten bleven stijgen was de gemeente Wassenaar genoodzaakt kostenbesparende maatregelen op te stellen. De raad heeft hierover besloten op 12 oktober 2021 en hierdoor wordt meer grip gehouden op de kosten in de Wmo.

Voortgang Kostenbesparende maatregelen

De huidige vastgestelde maatregelen vormen een gezamenlijk pakket maatregelen dat zich richt op onder andere een betere communicatie over de Wmo voor de inwoners, het versterken van de poortwachtersfunctie en het bevorderen van het gebruik van algemene voorzieningen.

- Communicatie: De communicatie naar de inwoner wordt verbeterd door voorlichting te geven voor welke kwetsbare doelgroep de Wmo bedoeld is. Hiervoor wordt nieuw communicatie- en voorlichtingsmateriaal ontwikkeld dat mensen attendeert op algemene voorzieningen en het voorbereiden op het ouder worden.

- Poortwachtersfunctie versterken: De verordening is per 31 mei 2022 aangepast. De uitvoering gaat de juridische mogelijkheden in de wet beter benutten door frequenter de casuïstiek te bespreken en actuele jurisprudentie toe te passen; de jurisprudentie wordt verankerd in de beleidsregels en werkprocessen.

- Poortwachtersfunctie versterken: De consulenten worden getraind in gespreksvaardigheden. Het doel is dat de inwoners gewezen worden op algemene voorzieningen en alternatieven die zorgen voor meer regie en zelfredzaamheid. Bestuur en uitvoering dragen uit dat de Wmo bedoeld is voor kwetsbare mensen die de zorg niet zelf kunnen organiseren. Alleen zo blijft de zorg betaalbaar.

- Poortwachtersfunctie versterken: De gemeente registreert welke meldingen niet leiden tot een aanvraag voor een Wmo-voorziening. Een voorbeeld hiervan is het verwijzen naar voorliggende wetten zoals de WLZ en ZVW. Hierdoor krijgt elk Wmo-onderzoek een concreet resultaat.

- Algemene voorzieningen: De gemeente gaat een beter aanbod van algemene voorzieningen opzetten die duurdere zorg kunnen verminderen of voorkomen. Het uitwerken van deze maatregelen heeft een langere aanlooptijd nodig. Op dit moment worden er twee concrete pilots uitgewerkt in samenwerking met SMOW. Het college heeft besloten voor specifieke ouderen activiteiten te ondersteunen in de buurtcentra De Plataan, de Oosthof en de Peppel. Voor ouderen wordt er tevens een pilot voor een scootmobielpool ontwikkeld. Tenslotte zal het Sociaal Kernteam de integrale visie op de zorgverlening toepassen zodat alle inwoners de juiste zorg ontvangen.

- Zelfredzaamheid: In de nota Kostenbesparende maatregelen is sprake van het concept “re-ablement”. Dit concept betekent dat de inwoners ondersteund worden bij het vergroten van de eigen zelfredzaamheid. Het doel is het beroep op de Wmo-maatwerkvoorziening te verminderen of uit te stellen. Voor de huishoudelijke ondersteuning kan dit betekenen dat er een gedifferentieerder pakket ondersteuning ingekocht moet worden. Lichtere zorg voor mensen die zich met minder hulp kunnen redden, of juist zwaarder voor mensen die in een latere fase meer ondersteuning nodig hebben.

In de bijlage bij deze raadsinformatiebrief is een tabel opgenomen met de voortgang per vastgestelde kostenbesparende maatregel Wmo.

Proloog

Er is sinds 2019 een substantiële kostenstijging Wmo zichtbaar en dat is een landelijk beeld. De VNG (Vereniging Nederlandse Gemeenten) vindt dat het Rijk onvoldoende compensatie heeft geboden voor het uitvoeren van deze beleidswijziging.

In het nieuwe coalitieakkoord van het rijk is aandacht voor de kostenstijging. Er staat het volgende: “Daarom werken we naar een eerlijkere eigen bijdrage voor de huishoudelijke hulp met landelijke normen en met oog voor de betaalbaarheid van de Wmo voor de lage- en middeninkomens. Hierdoor blijven hulp en ondersteuning beschikbaar.”

Het rijk focust op de meest substantiële kostenstijging bij de huishoudelijke hulp en het lijkt erop dat deze maatregelen pas per 2025 zullen ingaan. De gemeente Wassenaar loopt vooruit op de beleidswijzingen en ontwikkelt een integrale aanpak voor beheersing van alle Wmo-kosten.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

T.N. Kramer
gemeentesecretaris

drs. L.A. de Lange,
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.